

Laki

julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 9 §:n 1 momentin 5 kohta, 25 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentin 2 kohta, 34 §:n 4 momentti, 36 §:n 2 ja 3 momentti, 42 §:n 4 momentti, 51 §:n 2 momentti, 52 §:n 2 momentti, 58 §:n 2 ja 5 momentti, 60 §:n 1 momentin 7 kohta, 80 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 kohta, 88 §:n 4 momentti, 114 §:n 2 momentti, 116 §, 129 §:n 1 momentti, 136 §:n 4 momentti, 143 §:n 14 kohta, 163 §:n otsikko, 171 § ja liitteen E 2 kohta,

sellaisena kuin niistä on 163 §:n otsikko laissa 844/2019, ja

lisätään 49 §:ään uusi 3 momentti, 60 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta, 81 §:ään uusi 5 momentti, 101 §:ään uusi 3 momentti, 143 §:ään uusi 15 ja 16 kohta sekä lakiin uusi liite F seuraavasti:

9 §

Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta:

5) asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitetun asianajajan eikä luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tarjoamia oikeudenkäyntiasiamiespalveluja ja näihin välittömästi liittyviä oikeudellisia neuvontapalveluja koskeviin hankintoihin;

25 §

Kansalliset kynnysarvot

Ellei tässä laissa toisin säädetä, tätä lakia ei sovelleta hankintasopimukseen tai käyttöoikeussopimukseen, joiden ennakoitu arvo alittaa kansalliset kynnysarvot.

30 §

Ennakoidun arvon laskeminen sopimuskaudelta

Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavara- tai palveluhankintoja koskevien sopimusten ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä:

2) niiden hankintojen ennakoitua yhteisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä toimitusta seuraavien 12 kuukauden aikana taikka sitä seuraavan talousarviokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kuukautta.

34 §

Neuvottelumenettely

Neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa tai muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyä menettelyä sekä niissä esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia ja arviointiperusteita. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia.

36 §

Kilpailullinen neuvottelumenettely

Hankintayksikkö voi valita kilpailullisen neuvottelumenettelyn 34 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena tulee käyttää 93 §:ssä tarkoitettua parasta hinta-laatusuhdetta.

Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyä menettelyä sekä niissä esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia ja arviointiperusteita. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia.

42 §

Puitejärjestely

Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyyn valittujen toimittajien ja sellaisten hankintayksiköiden kesken, jotka on selkeästi ilmaistu ja joiden yhteenlaskettu hankintojen enimmäismäärä taikka enimmäisarvo on ilmoitettu puitejärjestelyn kilpailutuksen hankinta-asiakirjoissa.

49 §

Dynaaminen hankintajärjestelmä

Dynaamisen hankintajärjestelmän perustanut hankintayksikkö voi tilapäisesti sulkea järjestelmän milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän keston aikana. Mahdollisuudesta sulkea

dynaaminen hankintajärjestelmä tulee ilmoittaa dynaamista hankintajärjestelmää perustettaessa. Dynaamisen hankintajärjestelmän ollessa suljettuna yksittäisiä hankintoja ei voida järjestelmän sisällä tehdä.

51 §

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hakeminen ja hyväksyminen

Hankintayksikön on tehtävä päätös ehdokkaan hyväksymisestä järjestelmään 10 työpäivän kuluessa dynaamista hankintajärjestelmää koskevan osallistumishakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus saapuu järjestelmän ollessa suljettuna, järjestelmän uudelleen avaamisesta. Hankintayksikkö voi pidentää määräaika yksittäistapauksissa 15 työpäivään, jos hyväksymisarvioinnissa on tarkasteltava täydentäviä asiakirjoja tai muutoin tarkistettava soveltuvuusvaatimusten täytyminen, taikka muusta perustellusta syystä. Hankintayksikkö voi pidentää arviointiaikaa myös, jos hankintajärjestelmän sisällä ei julkaista tarjouspyyntöä ennen järjestelmään hyväksymistä koskevien ratkaisujen tekemistä. Hankintayksikön on tällöin ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa pidennetyn arviointiajan kesto. Hankintayksikön on ilmoitettava mahdollisimman pian ehdokkaalle, onko se hyväksytty dynaamiseen hankintajärjestelmään.

52 §

Dynaamisen hankintajärjestelmän kulku

Hankintayksikkö voi milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän keston aikana vaatia hyväksytyjä ehdokkaita toimittamaan 87 §:ssä tarkoitetun uudistetun ja päivitetyn yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan tai 88 §:ssä tarkoitetut poissulkemisen ja soveltuvuuden selvitykset. Selvitysten antamiseen on varattava kohtuullinen aika, jonka on kuitenkin oltava vähintään 5 työpäivää pyynnön esittämispäivästä.

58 §

Hankinnasta ilmoittaminen

Hankintayksikkö voi toimittaa julkaistavaksi ennakoilmoituksen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta. Lisäksi hankintayksikkö voi julkaista suoraan hankintailmoituksen 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta ja käyttöoikeussopimuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut hankintasopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä, dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen tekemisestä. Dynaamisen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen osalta hankintayksikkö voi kuitenkin toimittaa jälki-ilmoitukset julkaistavaksi vaihtoehtoisesti myös yhteen koottuina neljännesvuosittain 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä. Edellä 1 momentissa tarkoitetut suunnittelukilpailun tuloksia koskevat ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa suunnittelukilpailun päättymisestä. Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 48 päivän kuluessa käyttöoikeussopimuksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella teh-

täviä yksittäisiä hankintasopimuksia. Hankintayksikön tulee toimittaa jälki-ilmoitus myös hankinnan keskeyttämisestä. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi perusteet hankinnan keskeyttämiselle. Jälki-ilmoitusvelvollisuus koskee myös hankintoja, joista on julkaistu pelkästään ennakoilmoitus eikä lainkaan hankintailmoitusta.

60 §

Hankintailmoitusten julkaiseminen

Seuraavat 58 §:ssä tarkoitetut ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi sähköisesti internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi käyttäen niille 59 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakio-olomakkeita:

-
- 7) 1—4 ja 8 kohtaa koskeva jälki-ilmoitus;
 - 8) suunnittelukilpailuja koskeva ilmoitus.
-

80 §

Pakolliset poissulkemisperusteet

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas, tarjoaja tai alihankkija tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas, tarjoaja tai alihankkija taikka sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta rangaistukseen:

-
- 4) rikoslain 29 luvun 1 §:ssä tarkoitettu veropetos, 29 luvun 2 §:ssä tarkoitettu törkeä veropetos, 29 luvun 4 a §:ssä tarkoitettu työeläkevakuutusmaksupetos, 29 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu törkeä työeläkevakuutusmaksupetos, 29 luvun 5 §:ssä tarkoitettu avustuspetos, 29 luvun 6 §:ssä tarkoitettu törkeä avustuspetos, 29 luvun 7 §:ssä tarkoitettu avustuksen väärinkäyttö tai 29 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu törkeä avustuksen väärinkäyttö;
-

81 §

Hankinnanvaraiset poissulkuperusteet

Hankintayksikkö voi soveltaa 1 momentissa säädettyä myös kansalliset kynnyksarvot alittavissa hankinnoissa.

88 §

Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi näytöksi on hyväksyttävä tämän lain 80 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu ote taikka ehdokkaan tai tarjoajan tai tämän alihankkijan tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä.

Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikkö taikka ehdokas tai tarjoaja tai tämän alihankkija ei saa ottaa jäljennöstä rikosrekisteriotteesta eikä tallettaa sitä itselleen. Hankintayksikön on poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen hävitettävä rikosrekisteriote tai palautettava se henkilölle, jota se koskee. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä poissulkemisperusteiden selvittämiseksi. Jollei ehdokkaan tai tarjoajan tai tämän alihankkijan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettua otetta tai todistusta, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.

101 §

Hankinnasta ilmoittaminen

Hankintayksikkö voi julkaista jälki-ilmoituksen tämän luvun mukaisesta hankinnasta ja suunnittelukilpailusta. Ilmoitus tulee toimittaa neljän kuukauden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona kyseistä hankintaa koskeva hankintasopimus on tehty. Hankintayksikkö voi toimittaa ilmoitukset joko yksittäisinä ilmoituksina tai yhteen koottuna.

114 §

Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen

Hankintayksikön tulee soveltaa 80 §:ssä ja se voi soveltaa 81 §:ssä säädettyjä poissulkemisperusteita ehdokkaisiin ja tarjoajiin. Poissulkemisperusteita voidaan soveltaa myös alihankkijoihin. Ehdokkaiden ja tarjoajien taikka näiden alihankkijoiden korjaaviin toimenpiteisiin ja soveltuvuutta koskevien vaatimusten asettamiseen voidaan soveltaa, mitä 82—86 sekä 88 §:ssä säädetään.

116 §

Käyttöoikeussopimukseen sovellettavat säännökset

Sen lisäksi, mitä 1, 2, 8 ja 14—17 luvussa, lukuun ottamatta 12 §:n 1 momenttia ja 124 sekä 170 §:ää, säädetään, sovelletaan sellaisiin käyttöoikeussopimuksiin, jotka ovat ennakoidulta arvoltaan vähintään 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyn kynnsarvon suuruisia, mitä tässä luvussa säädetään. Käyttöoikeussopimuksiin sovelletaan lisäksi, mitä 26, 28, 31, 67—69, 71, 73, 77—83, 91 ja 92 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa mainittuja lukuja ja lainkohtia sovelletaan myös liitteessä F lueteltuja palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin. Näitä palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin sovelletaan lisäksi, mitä 108 ja 110 §:ssä säädetään.

129 §

Odotusaika

EU-kynnsarvon ylittävässä hankinnassa sekä kansallisen kynnsarvon ylittävässä liitteen E mukaisessa palveluhankinnassa tai käyttöoikeussopimuksessa voidaan tehdä sopimus aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen

päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (*odotusaika*). Jos odotusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintasopimuksen tehdä aikaisintaan ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

136 §

Hankintasopimuksen muuttaminen sopimuskauden aikana

Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetun muutoksen arvon tulee olla pienempi kuin 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen tai palveluja koskevan käyttöoikeussopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta. Jos 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

143 §

Tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä valvonnassa saamansa tiedon tai asiakirjan jos se on tarpeen:

14) toimivaltaiselle lupa- ja valvontaviranomaiselle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) mukaista liikenneluvan myöntämistä ja peruuttamista varten;

15) Valtiontalouden tarkastusvirastolle valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa (676/2000) säädettyjä tarkastustehtäviä varten;

16) aluehallintovirastoille tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006) säädettyjä valvontatehtäviä varten.

163 §

Muutoksenhakukielto

171 §

Oikeus tietojen saantiin

Edellä 5 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetulla hankintayksiköllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista yrityksistä ja yhteisöistä tämän lain 81 §:n 1 momentissa tarkoitettujen harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden olemassaolon selvittämiseksi. Tiedot voidaan antaa teknisen käyttöyhteyden välityksellä ja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Tieto on oikeus saada myös tarjoajan alihankkijasta 78 §:n mukaisten alihankkijan poissulkemista koskevien perusteiden tarkistamiseksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, voidaan soveltaa myös kansalliset kynnsarvot alittavissa hankinnoissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

Helsingissä 4.6.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen

Liite E

Lain 107 §:ssä tarkoitettut sosiaali- ja terveystalvetut sekä muut erityiset talvetut:

2) sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvetut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon talvetut, maanpuolustus ja sosiaaliturvatvetut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 7995000-5—7995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen talvetut—80660000-8; 92000000-1—92700000-8 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelytalvetut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumatvetut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen];

Liite F

Lain 116 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut sekä muut erityiset palvelut

<p>1) terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9—85323000-9; 85143000-3; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2—98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut];</p>
<p>2) sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5—79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut—80660000-8; 92000000-1—92342200-2; 9236000—92700000-8 ja 92700000-8; 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen];</p>
<p>3) pakollisen sosiaaliturvan palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 75300000-9, jos ne kuuluvat lain soveltamisalaan;</p>
<p>4) sosiaalietuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1;</p>
<p>5) muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3;</p>
<p>6) uskonnollisten järjestöjen palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 98131000-0;</p>

7) hotelli- ja ravintolapalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 55100000-1—55410000-7; 55521000-8—55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyriyksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokalojen ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut;
8) oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 9 §:n nojalla, ja jos ne kuuluvat CPV-koodeihin 79100000-5—79140000-7; 75231100-5;
9) muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75100000-7—75120000-3; 75123000-4; 75125000-8—75131000-3;
10) yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8—75231000-4;
11) vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 9 §:n nojalla, ja jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75231210-9—75231230-5; 75240000-0—75252000-7; 794300000-7; 98113100-9;
12) tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79700000-1—79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut];
13) kansainväliset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut];
14) postipalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikalähettilpalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähettyksiin liittyvät

postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimisto-
palvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -pal-
velut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]; taikka

15) sekalaiset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 50116510-9 [Autonrenkaiden pin-
noitus], 71550000-8 [Sepän palvelut].